

Prima instanță - (Judecătoria Centru, mun. Chișinău) A. Gafton

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) A. Panov, A. Minciuna, M. Moraru

ÎNCHEIERE

02 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului,
judecători

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton, Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Asociația Obștească „Promovarea Artei Cinematografice”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Asociația Obștească „Promovarea Artei Cinematografice” împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de Asociația Obștească „Promovarea Artei Cinematografice” și s-a menținut hotărârea Judecătoria Centru, municipiul Chișinău din 18 mai 2015,

c o n s t a ț ă:

La 10 decembrie 2014 AO „Promovarea Artei Cinematografice” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, prin care a solicitat anularea actului administrativ nr. 02-115/7829 din 13 noiembrie 2014 emis de Primăria mun. Chișinău și obligarea Consiliului municipal Chișinău și Primăriei mun. Chișinău de a aloca AO „Promovarea Artei Cinematografice” terenul solicitat, fără număr cadastral, amplasat în mun. Chișinău, str. M. Tănase, aferent casei nr. 2, cu suprafața de 20 de ari.

Motivele cererii de chemare în judecată, astfel după cum au fost expuse de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

La 20 octombrie 2014 AO „Promovarea Artei Cinematografice” a expediat în adresa Primarului General al mun. Chișinău și a Consiliului municipal Chișinău o cerere prin care au cerut alocarea unui teren cu o suprafață de 15-20 de ari, pentru construcția unui edificiu înzestrat cu săli de sunet, montaj, sală de filmat, depozite, birouri pentru machiaj, pentru operatori și regizori, câteva camera de loc destinate persoanelor din țară și din afară care îi vizitează etc..

Prin intermediul poștei, la 15 noiembrie 2014, reclamantul a primit răspunsul prin care cererea sa din 20 octombrie 2014 a fost respinsă, fără ca să fie examinată de organul abilitat, AO „Promovarea Artei Cinematografice” fiindu-i sugerat să procure teren la licitație publică.

Nefiind de acord cu răspunsul Primăriei mun. Chișinău, la 17 noiembrie 2014 AO „Promovarea Artei Cinematografice” a înaintat cerere prealabilă, prin care a solicitat pârâților să se revină asupra cererii din 20 octombrie 2014, care să fie transmisă spre examinare organului abilitat - Consiliului municipal Chișinău, conform art. 77 din Legea nr. 436 din 28 noiembrie 2006 privind administrația publică locală, cu alocarea terenului solicitat sau a altui teren care ar corespunde cerințelor înaintate.

Prin răspunsul oferit de Primăria mun. Chișinău la 02 decembrie 2014, cererea prealabilă a fost respinsă din motiv că terenul solicitat este amplasat în zona „RE”.

Astfel, reclamantul a invocat că cererea prealabilă nu a fost examinată de către organul abilitat, și anume de către Consiliul municipal Chișinău.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 mai 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de AO „Promovarea Artei Cinematografice” s-a admis parțial.

S-a respins cererea AO „Promovarea Artei Cinematografice” cu privire la anularea actului administrativ nr. 02-115/7829 din 27 octombrie 2014.

S-a obligat Direcția generală arhitectură urbanism și relații funciare a Consiliului municipal Chișinău să examineze cererea AO „Promovarea Artei Cinematografice” nr. 21 din 20 octombrie 2014, înregistrată de Primăria mun. Chișinău sub nr. 02-115/7829 la 27 octombrie 2014.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, AO „Promovarea Artei Cinematografice” a depus cerere de apel.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 s-a respins apelul declarat de AO „Promovarea Artei Cinematografice” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 mai 2015.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 14 martie 2018 AO „Promovarea Artei Cinematografice” a declarat recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, invocând că sunt neîntemeiate deoarece instanțele de judecată nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, au aplicat o lege care nu trebui să fie aplicată și au interpretat eronat legea.

La fel, recurentul a invocat că pricina a fost judecată în absența unui participant la proces, căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, precum și, au fost săvârșite alte încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei, inclusiv pentru că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară și erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În sensul dat, a menționat că trimiterile făcute de către instanța de apel la prevederile art. 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt abuzive și ilegale, deoarece la materialele dosarului lipsește dovada citării legale, fapt confirmat de însăși instanță prin decizia contestată.

A indicat recurentul că din materialele cauzei rezultă că nu a fost citat legal despre data, ora și locul ședinței la care a fost examinat apelul, iar decizia contestată a fost tănuită și nu a fost adusă la cunoștința AO „Promovarea Artei Cinematografice”, fapt prin care s-a încălcat principiul egalității armelor, dreptul la apărare și la un

proces echitabil, garantate de art. 4, 7, 8, 15,16, 20, 26, 112 alin. (1) și (2), 117 din Constituție, art. 5, 6, 8, 12, 27, 56, 100, 120 din Codul de procedură civilă și art. 6 CEDO.

Mai mult ca atât, consideră că instanța de apel a ignorat prevederile art. 100, 102 și 105 din Codul de procedură civilă și contrar normelor imperative ale legii, nu i-a adus la cunoștință referința intimaților.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Examinând admisibilitatea recursului declarat de AO „Promovarea Artei Cinematografice”, Colegiul constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform prevederilor art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unui din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, după cum rezultă din materialele dosarului, la 10 iunie 2015 AO „Promovarea Artei Cinematografice” a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 18 mai 2015.

Ședința de judecare a apelului s-a stabilit pentru data de 30 septembrie 2015, iar despre aceasta participanții la proces au fost înștiințați prin scrisoarea din 10 septembrie 2015 (f.d. 130).

La 25 septembrie 2015, reprezentantul Primăriei mun. Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, Angela Nenița, a înregistrat în cancelaria Curții de Apel Chișinău o cerere prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru o altă dată (f.d. 131), aceasta fiind amânată pentru 11 noiembrie 2015 (f.d.138).

Despre amânarea ședinței de judecată pentru data de 11 noiembrie 2015, participanții la proces au fost înștiințați prin scrisoarea/citația din 02 octombrie 2015 (f.d. 139).

Potrivit scrisorii menționate, instanța de apel a atenționat AO „Promovarea Artei Cinematografice” despre necesitatea prezentării obligatorii la ședința de judecată și că în caz de neprezentare, cererea de apel se va examina în lipsa acestuia.

Deși potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 11 noiembrie 2015 reprezentantul apelantului nu s-a prezentat la ședință, materialul probator atestă cu certitudine că copia deciziei instanței de apel din 11 noiembrie 2015 a fost expediată în adresa participanților la proces, inclusiv și AO „Promovarea Artei Cinematografice”, la 18 noiembrie 2015, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire cu nr. de ieșire 11720 (f.d. 151).

Cu toate acestea însă, demonstrând o neglijență a drepturilor procedurale, AO „Promovarea Artei Cinematografice” a declarat recursul împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 numai la 14 martie 2018, în afara termenului legal prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

În acest context, prin prisma art. 434 din Codul de procedură civilă, se va reitera că, indiferent de temeiurile invocate de către părți sau participanții la proces, în cazul în care există dovada comunicării deciziei integrale, recursul declarat după expirarea termenului de două luni se consideră inadmisibil, ca fiind depus cu omiterea termenului.

La caz, Colegiul consideră că instanța de apel a asigurat dreptul apelantului, respectând procedura de citare legală, iar ultimul urma să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință conform prevederilor legale și în termenul stabilit.

Cu privire la acest aspect, Colegiul notează că în conformitate cu art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Folosirea cu buna-credință a drepturilor procedurale, prezumă că partea este obligată la interval rezonabil de timp să manifeste diligență și să respecte termenele prevăzute de lege.

Conform jurisprudenței CEDO, participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său.

Față de cele relevate, nu pot fi luate în considerație argumentele recurentului precum că a luat cunoștință cu decizia Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 tocmai la 13 noiembrie 2018.

Or, AO „Promovarea Artei Cinematografice” fiind persoană interesată în examinarea prezentului litigiu, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat, ce a generat omiterea termenului de declarare a recursului.

Dreptul de acces la o instanță poate fi astfel supus, în anumite circumstanțe, unor restricții legitime, cum ar fi termenele legale pentru prescripție (Stubbings și alții împotriva Regatului Unit pct. 51-52).

Raportând aspectele descrise supra, Colegiul menționează că, CtEDO în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania din 11 septembrie 2007), în speță contestarea la timp a actului judecătoresc.

În acest sens, recurentul urma să se intereseze la intervale rezonabile de timp despre procesul în cauză.

Prin urmare, recursul declarat de AO „Promovarea Artei Cinematografice” la 14 martie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015 nu se încadrează în termenul de 2 luni prevăzut de lege, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit, ceea ce constituie temei, în conformitate cu art. 433 lit. b) Codul de procedură civilă, de a considera recursul inadmisibil.

Colegiul reține că o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea prevederilor CEDO, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În această ordine de idei, este cert că declarând recurs în afara termenului legal, recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională.

Curtea mai reține că, obligația persoanelor de a-și exercita drepturile procesual civile în termenele stabilite de lege dau conținut ordinii de drept, astfel asigurându-se certitudinea și securitatea raporturilor juridice.

În această ordine de idei, instanța de recurs remarcă că admiterea spre examinare a unui recurs tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac.

Curtea Europeană în jurisprudența sa a menționat că, la îndeplinirea acțiunilor procedurale, respectarea cerințelor cu privire la admisibilitate constituie un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Astfel, reieșind din considerentele menționate și având în vedere faptul că recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus în afara termenului legal, Colegiul ajunge la concluzia de a declara recursul înaintat de AO „Promovarea Artei Cinematografice”, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Asociația Obștească „Promovarea Artei Cinematografice”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Ala Cobăneanu

judecători

Luiza Gafton

Dumitru Mardari